

تاریخچہ ی نقاشی مدرن

ہربرت رید

ترجمہ:

شریتا گل بابائی و منصور احمدی

سرشناسه: رید، هربرت ادوارد، ۱۸۹۳ - ۱۹۶۸ م.

Read, Herbert Edward

عنوان و نام پدیدآور: تاریخچه نقاشی مدرن/هربرت رید؛ آیا مقدمه کارولین تیسدل، ویلیام فیور، مترجم شریتا گل بابایی، منصور احمدی.

مشخصات نشر: تهران: فرهنگسرای میردشتی، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۲۴۸ ص؛ منصور (رنگی).

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۱۶-۳۰-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: c۱۹۷۴. A concise history of modern painting.

یادداشت: عنوان دیگر: تاریخچه نقاشی مدرن.

عنوان دیگر: تاریخچه نقاشی مدرن

موضوع: نقاشی نوین - قرن ۲۰ م.

شناسه افزوده: تیسدل، کارولین، ۱۹۴۵ - م.، مقدمه نویس

شناسه افزوده: Tisdall, Caroline

شناسه افزوده: فیور، ویلیام، مقدمه نویس

شناسه افزوده: Feaver, William

شناسه افزوده: گل بابایی، شریتا، ۱۳۲۷ - مترجم

شناسه افزوده: احمدی، منصور، ۱۳۶۰ - مترجم

رده بندی کنگره: ۲۲۴۹۰/۹۱۵۸ NID

رده بندی دیویی: ۷۵۹/۰۶۹

شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۵۸۳۲۵

تاریخچه‌ی نقاشی مدرن

مؤلف: هربرت رید

فرهنگسرای
میردشتی
MIRDASHTI PUBLICATION

« مترجمان: شریتا گل بابایی، منصور احمدی، « ویراستار: مرجان مهدی پور

« صفحه آرای: آتیه فرهنگسرای میردشتی

« طراح جلد: محمدرضا عبدالملی

« مدیریت هنری: فاطمه خسرو جردی، محسن برآبادی

« مدیر تولید: علی زارعی « لیتوگرافی: جعفر هنر

« نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰ « چاپخانه: ایبانه « صحافی: گوهر

« ناشر: فرهنگسرای میردشتی « شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

« شابک: ۶۰۱۶-۳۰-۶۰۰-۹۷۸

« قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال

« تهران: میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی

تبش و جد نظری، مجتمع تجاری نادر، طبقه اول، واحد ۴

تلفن: ۲-۶۶۴۹۰۶۶۰-۲۱

نماینر: ۶۶۴۹۱۹۶۸-۲۱

« مشهد: چهارراه لشکر، به طرف میدان ده دی، پاساژ دیدنیها

تلفن: ۸۵۴۴۹۵۱-۵۱۱

نماینر: ۸۵۱۴۷۶۱-۵۱۱

« www.fmirdashti.com

info@fmirdashti.com

فهرست

۹	درباره‌ی مؤلف
۱۰	مقدمه‌ی مترجمان
۱۱	پیشگفتار
۱۳	فصل اول: بنیان‌های هنر مدرن
۱۶	پل سزان
۱۸	سیک سزان
۲۱	راه حل سزان
۲۲	تأثیر سزان
۲۳	آرنوو
۲۵	تأثیرپذیری از نقاشی ژاپنی
۲۸	ژرژ سورا
۳۱	پی‌نوشت‌ها
۳۳	فصل دوم: گام نخست
۳۴	پاریس و مونیخ
۳۵	فووها
۳۷	هنری ماتیس
۴۱	اهداف ماتیس
۴۲	روش‌های ماتیس
۴۵	فووها
۴۹	بنیان‌های اکسپرسیونیسم
۴۹	بنیانگذاران اکسپرسیونیسم
۵۹	دی بروکه
۶۳	پی‌نوشت‌ها
۶۵	فصل سوم: کوبیسم
۶۶	اصول کوبیسم
۷۴	کوبیسم
۸۰	توسعه‌ی کوبیسم
۸۲	فرنان لژه
۸۴	رویر دلونه

۸۸	لحظه‌ی آزادی
۸۹	اختراع کلاژ
۹۱	مجسمه‌سازی کوبیستی
۹۵	برانکوزی و مودیلیانی
۹۹	پی‌نوشت‌ها
۱۰۱	فصل چهارم: فوتوریسم، دادائیسم، سوررئالیسم
۱۰۳	فوتوریسم
۱۰۶	اورفیسم
۱۰۸	اصول دادا
۱۱۱	دادا
۱۱۳	جورجیو دیکیریچو
۱۱۶	مارک شاگال
۱۱۷	سوررئالیسم
۱۱۹	سوررئالیسم و روان‌کاوی
۱۲۲	توسعه‌ی سوررئالیسم
۱۲۸	آرپ و میرو
۱۳۱	تأثیر سوررئالیسم
۱۳۶	پی‌نوشت‌ها
۱۳۷	فصل پنجم: پیکاسو، کاندینسکی، کله
۱۳۸	پابلو پیکاسو
۱۴۳	نئو کلاسیسیسم پیکاسو
۱۴۷	سه رقصنده پیکاسو
۱۵۰	گرنیکا
۱۵۴	گفت‌وگوی نمادین پیکاسو
۱۵۴	واسیلی کاندینسکی
۱۶۱	نظریه‌ی هنر کاندینسکی
۱۶۴	پیشرفت کاندینسکی
۱۶۴	پال کله
۱۶۷	پیشرفت کله
۱۶۹	تنوری هنر کله
۱۷۱	تأثیر کله
۱۷۲	پی‌نوشت‌ها

۱۷۳	فصل ششم: خاستگاه و توسعه‌ی یک هنر با روابط معین: ساختارگرایی
۱۷۵	دست‌آورد انتزاعی کاندینسکی
۱۷۸	تجربیات کاندینسکی
۱۷۹	پیت موندریان
۱۸۰	فلسفه‌ی موندریان
۱۸۲	داستیل
۱۸۶	دستیابی به هدف موندریان
۱۸۷	سوپره‌ماتیسم
۱۸۸	گابو و پوسنر
۱۹۱	ساختگرایی
۱۹۲	توسعه‌ی ساختگرایی
۱۹۳	باوهاوس
۱۹۵	بن نیکلسون
۱۹۶	هنر انتزاعی
۱۹۷	پی‌نوشت‌ها
۱۹۹	فصل هفتم: خاستگاه و توسعه‌ی هنری بر اساس نیاز درونی: اکسپرسیونیسم انتزاعی
۲۰۱	توسعه‌ی بیشتر اکسپرسیونیسم
۲۰۳	سوار آبی‌فام
۲۱۲	عینیت جدید
۲۱۴	سوتین، روتو، کوکوشکا
۲۱۷	کوکوشکا
۲۲۶	دگرگونی‌های ژرف کوکوشکا
۲۲۷	رهایی از وابستگی به طبیعت
۲۲۹	خطاطی خاوری
۲۳۴	نقاشی کنشی
۲۶۰	پی‌نوشت‌ها
۲۶۱	فصل هشتم: پسااکسپرسیونیسم انتزاعی
۲۶۳	نقاشی پهنه‌ی رنگ
۲۶۶	کاهش
۲۶۹	رویکردهای فلسفی و مادی‌گرایانه
۲۷۴	هنر عامه (پاپ آرت)
۲۷۸	هنر عامه و اجرا

۲۸۱	فونتانو و کلین
۲۸۲	جهان به عنوان هنر
۲۸۴	راهبرد و فرمالیسم
۲۸۶	هنر مفهومی
۲۸۷	مباحثه به مثابه هنر
۲۸۹	مستندسازی به مثابه هنر
۲۹۰	نقاشی پسا مفهومی
۲۹۴	گسترش نقش هنر
۲۹۶	پی نوشت ها
۲۹۷	بررسی تصویری نقاشی مدرن
۳۴۱	یادداشت ها
۳۴۷	کتابنامه

دربار دی مؤلف

هربرت رید در سال ۱۸۹۳ در یورکشایر به دنیا آمد. زمانی که جنگ جهانی اول آغاز شد، او در دانشگاه لیدز مشغول به تحصیل بود و به عنوان افسر پیاده نظام در فرانسه و بلژیک خدمت کرد و دو نشان افتخار گرفت. هربرت در سال ۱۹۳۱ به درجه ی استادی هنرهای زیبای دانشگاه ادینبورو نایل آمد و در سال ۱۹۲۹-۳۰ در کالج ترینیتی کمبریج سخنران دوره ای کلارک درباره ی ادبیات انگلیسی بود؛ او در سال ۱۹۳۵-۳۶ سخنرانی های دوره ای سیدنی جونز در زمینه ی هنر را در دانشگاه لیورپول به عهده داشت و در سال ۱۹۵۳-۵۴ استاد هنرهای زیبای نورتون در دانشگاه هاروارد شد. رید کتاب هایی در زمینه ی: تاریخچه ی مجسمه سازی مدرن، هنر واز خود بیگانگی، بنیان های فرم در هنر، آرپ و هنری مور منتشر کرده است. هربرت رید در سال ۱۹۶۸ چشم از جهان فرو بست.

مقدمه مترجمان

تاریخچه‌ی نقاشی مدرن اثر فیلسوف نامدار، هربرت رید، بدون تردید یکی از بهترین منابع درباره‌ی سیر تطور و تکامل و نیز پی‌گیری جریان‌های اثرگذار در نقاشی دوره‌ی جدید اروپاست. بافت و ذهن و زبان نویسنده اگر چه دارای پیچیدگی و مالا مال از اصلاحات فنی و تخصصی است اما اینها لازمه‌ی تحلیل کار هنری بزرگی است که ریشه‌هایش در اعماق اندیشه‌های روانی، جامعه‌شناختی و فلسفی و نیز سیر تحول فکری ملت‌ها و تأثیر و تأثر سبک‌هاست.

هربرت رید نخست از بنیان‌های نقاشی مدرن صحبت می‌آورد و به بنیانگذاران و پیشروان آن توجهی ویژه دارد، در واقع او با فشرده کردن تمام بحث‌های مربوط به این هنر در آثار فحول و سرآمدان این اندیشه‌ها نظریات و موشکافی‌های خود را بسیار شیوا، علمی دقیق و مدلل بیان می‌کند. او همچنین به مهم‌ترین جریان‌ها و سبک‌های نقاشی می‌پردازد و ریشه‌های آن را می‌کاود و سپس به برش و زندگی آن در سبک دوره‌های بعد نیز نگاهی علمی دارد.

در اینجا لازم است از دوستان و استادانی که در ترجمه‌ی این کار سهم بسزایی داشته‌اند سپاسی بنا به رسم شاگردی به جای آورم. جناب آقایان بابک محقق به خاطر راهنمای‌های ارزنده، مهدی مقیسه به خاطر کمک شایان توجه در ترجمه‌ی عبارات و اصطلاحات فرانسوی، دوست ارزشمندم مسعود قاسمیان به دلیل کمک‌های علمی در ترجمه‌ی عبارت‌های آلمانی، سرکار خانم مرجان مهدی‌پور برای ویرایش دقیق و علمی‌شان، جناب آقای برآبادی که مشوق کار بودند و سرکار خانم خسروجردی برای پیگیری‌های مداوم.

پیشگفتار

در حال حاضر، امکان ارائه‌ی تاریخی جامع درباره‌ی نقاشی مدرن وجود ندارد، شاید تنها به این دلیل که این تاریخ هنوز به اوج تکامل خود نرسیده است. ولی به نظر می‌رسد که فعالیت ارزشمندی در این زمینه، برای ارائه به افکار عمومی و با توجه به محدودیت‌های سفت و سختی که ناشران در این رابطه اعمال می‌نمایند انجام گیرد و همچنین خلاصه‌ای از فعالیت‌هایی که شامل مجموعه‌ای از تغییرات پیچیده‌ی نامحدودی در رابطه با هنر نقاشی مدرن طی نیم قرن گذشته است ارائه گردد. برای این که فهرست اسامی و تاریخ‌ها خستگی به همراه نیاورد، ناگزیر و به شدت از طرح موضوعات بی‌اهمیت خودداری شد تا روانی و سلیسی موضوع مورد نظر حفظ گردد. وقایع و نام‌های انتخابی به ناچار جهت‌گیری‌های شخصی نگارنده را نشان می‌دهد ولی اکیدا سعی شده است تا در صورت آگاهی از چنین جهت‌گیری‌هایی این موارد اصلاح شود و امید است اگر تأکیدی درباره‌ی موضوعی انجام گرفته، منطقی و عادلانه باشد.

ممکن است پیش‌داوری اشتباه‌آمیزی در مورد بعضی از اسامی حذف شده انجام گرفته باشد، از این رو، در این باره باید توضیح داد. مثلاً هنری روسو به‌رغم این که از حُسن شهرتی فراوان میان نقاشان مدرن برخوردار است ولی در این جا جزو پیشروان نقاشی مدرن محسوب نشده است؛ زیرا به نظر می‌رسد سبک ساده‌لوحانه‌ی وی به هیچ‌وجه کیفیت «مدرن» ندارد، همین موضوع درباره‌ی تمام نقاشان خامدست عصر حاضر نیز صدق می‌کند، نقاشانی مانند: موریس هرش فیلد، ایوان جنرالیک، جوزف پیکت، جان کین، لویس وی وین، آندره بوشان، کامیل بومبویس - گروه جذاب و فریبده‌ای که به هیچ‌وجه نتوانسته‌اند روند اصلی نقاشی معاصر را تحت تأثیر قرار دهند.

بنا به دلیل یاد شده، نقاشی رئالیستی (واقع‌گرا) نیز در این بررسی حذف گردیده است، زیرا معتقدم این سبک با اختلافی بسیار جزئی ادامه‌ی سنت‌های نقاشی آکادمیک قرن نوزدهم است. البته ارزش هنری فوق‌العاده و دائمی کار هنرمندانی مانند ادوارد هوپر، بالتوس، کریستین برارد یا استنلی اسپنسر را نباید از نظر دور داشت؛ قطعاً این هنرمندان به تاریخ هنر معاصر تعلق دارند، نه به تاریخی که طی آن سبک نقاشی ویژگی «مدرن» دارد. گفته شد که این سبک بسیار «پیچیده» است ولی با تمام این پیچیدگی‌ها (که بر تنوع سبک مزبور دلالت می‌کند) دارای هدف واحدی است که آن را از نقاشی دوره‌ی قبل به طور کامل متمایز می‌سازد: بنا به گفته‌ی کله این نقاشی منعکس‌کننده‌ی امور بصری نیست بلکه خالق آن است. این است معیار مدرنیته‌ای که مورد قبول این کتاب است و با این معیار، مطالب مربوط دست چپین شده است.

با وجود این، بعضی از هنرمندان از قلم افتاده‌اند که باید گفت در این زمینه متأسفانه کوتاهی شده است. به عنوان مثال، موریس اوتریلو یکی از معروف‌ترین نقاشان معاصر است، ولی هدف او بازنمایی امور بصری است، و کارهایش سبک دوره‌ی قبل را به یاد می‌آورد. ژول پاسکن از دیگر نقاشان بزرگی است که مناسب نبود در این دسته‌بندی قرار گیرد، ولی بدون شک اهمالی که در تهیه‌ی مطالب این کتاب صورت گرفته است، و بسیار قابل انتقاد واضح نیز هست، از قلم افتادن اسامی نقاشان معاصر مدرسه‌ی مکزیک مانند دیه‌گو ریورا، خوزه اورسکو و آلفارو سیکروز است. این نقاشان نیز به مانند برخی از نقاشان روسی هم‌دوره‌ی خود یک برنامه‌ی تبلیغاتی را

وارد هنرشان کرده‌اند که به نظر می‌رسد خارج از چارچوب سبک شناختی‌ای باشد که مربوط به مختصات مورد نظر ماست.

این تاریخچه نظری اجمالی به دانش معاصر افکنده است. دانش مزبور تاکنون غالباً به طور پراکنده مطرح گردیده است، ولی در سال‌های اخیر فعالیت‌هایی در جهت ترکیب مورد نیاز آن آغاز شده است. در این رابطه منابع موجود در انتشارات موزه‌ی هنر مدرن نیویورک و مجموعه‌ی قابل تحسین کتاب‌های مرتبط که توسط آقای برنارد کارپل جمع‌آوری شده، بسیار مؤثر بوده است. این مجموعه با توجه به این واقعیت آشکار که یادداشت‌های معاصر غالباً متناقض‌اند، بسیار هوشمندانه تهیه شده است و حتی هنرمندان گاهی در بیانیه‌هایشان عقاید خود را نقض می‌کنند. در این شرایط، یادداشت‌های موجود در مطالب منتشرشده از سوی موزه‌ی هنر مدرن نیویورک، به طور کلی و عموماً مورد پذیرش این کتاب قرار دارند. علاوه بر این، منبع اطلاعاتی موجود، پژوهش‌های دو تن از دانشجویان به نام آلفرد بار و جان ریوالد در رابطه با این موزه است که سایر دانشجویان باید خود را مرهون کمک‌های ایشان بدانند. تاریخ امپرسیونیسم و پست امپرسیونیسم به قلم ریوالد بر مبنای تحقیقات وسیع موشکافانه‌ای به رشته‌ی تحریر درآمده و منبع معتبری محسوب می‌گردد. این واقعیت را نباید از نظر دور داشت که رساله‌های آلفرد بار در مورد ماتیس و پیکاسو و اکثر کاتالوگ‌هایی که توسط وی تصحیح شده است، منبع اطلاعاتی بی‌ارزشی است. نمایان ذکر است که حرکت پیش‌تازانه‌ی مشابهی به وسیله‌ی پرفسور ویل گرومین درباره‌ی هنر مدرن آلمان صورت گرفته است که در این رابطه‌ی به‌خصوص می‌توان به رساله‌های وی درباره‌ی پال کله و کاندینسکی اشاره کرد.

در کتابنامه سعی شده است به کلیه‌ی خوانندگانی که دوست دارند مطالعات خود را با این موضوع آغاز کرده سپس به جزئیات مطالب مربوط به مراحل مختلف نقاشی مدرن بپردازند راهنمایی‌هایی ارائه گردد، ولی بار دیگر باید تأکید کرد که این فهرست برای عموم خوانندگان ارائه شده است نه برای متخصصان.

در این‌جا از کلیه‌ی هنرمندان، مجموعه داران و گالری‌های هنری که در گردآوری عکس‌های لازم برای توضیح و روشن شدن مطالب این کتاب یاری نموده‌اند سپاسگزارم. در این متن، آثار تعداد زیادی از نقاشان ارائه شده است. بدون شک اثر بعضی‌ها اشتباهاً از قلم افتاده است، درعین حال باید اذعان داشت که انتخاب ناگزیر به طور دلخواه انجام گرفته است؛ لذا از کسانی که آثارشان در این کتاب چاپ نشده است پوزش می‌خواهم، عقیده بر این است که آنها نیز بایستی به اندازه‌ی نویسنده‌ی این کتاب به نیامدن اثرشان در این کتاب معترض باشند.